

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gld., za pol leta 6 gld. 50 kr., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gld. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska, Semeniška ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 72.

V Ljubljani, v petek 28. marca 1884.

Letnik XII.

Vabilo na naročbo.

„SLOVENEK“

začel se bo izdajati s 1. aprilom v drugem četrtletju in se toraj za p. n. naročnike-četrtletnike prične nova naročnina, katero naj blagovolijo o pravem času zaradi rednega pošiljanja lista ponoviti, ob enem pa naj nam vsak do sedanjega naročnik skuša pridobiti vsaj še enega novega.

„Slovenec“ velja za Ljubljano ne da bi se na dom pošiljal:

Za celo leto	13 gld. — kr.
„ pol leta	6 „ 50 „
„ četrt leta	3 „ 30 „
„ jeden mesec	1 „ 10 „

Za pošiljanje na dom se računí 10 kr. več na mesec.

Po pošti prejemán velja:

Za celo leto predplačan	15 gld. — kr.
„ pol leta	8 „ — „
„ četrt leta	4 „ — „
„ jeden mesec	1 „ 40 „

Opravništvo „Slovenca“.

Državni zbor.

Z Dunaja, 27. marca.

Budgetna obravnava.

(Konec.)

Včeraj je bila budgetna obravnava dovršena. Pri pravnem ministerstvu govoril je še tudi minister Pražak, ki je odločno zavračal napade Jaquesove. Jaques mu je namreč očital, da se premalo briga za novi kazenski in in civilno-tožbeni red. Pražak pa se je skliceval na to, da je pridno prihajal k sejam, da so bili pa odsekovi udje mlačni in da odsek vsled tega dostikrat ni bil sklepčen.

Južno-tirolski poslanec Bertolini se je pritoževal, da se porotne obravnave vršé v Inomostu ali Innsbrucku, ako je bil kdo zaradi političnih prestop-

kov prijet v Trstu ali Tridentu. Minister mu je odgovoril, da vlada prevdarja, bi li ne bilo primerno za take slučaje raje preklicati veljavo porotnih sodnij, kakor pa obravnavo izročiti kakemu vnanjemu sodišču.

Dr. Keil je govoril o žalostnem stanju sodnijskih diurnistov in je priporočal zboljšanje njihovih plač.

Dr. Pražak je odgovarjal, zakaj se vršé porotne obravnave in preiskave v Inomostu. Pri tej priliki je tudi odločno oporekal Foreggerju, ki je v svojem zadnjem govoru ministru očital, da službe oddaja po priporočilih, ne pa po vrednosti. Tudi to ni res, rekel je minister, kar mu je očital neki isterski poslanec, da bi se tam nastavljali uradniki, ki deželnega jezika ne znajo.

Dalmatinski poslanec Bulat je govoril o sodnijskih razmerah v Dalmaciji in se je pritoževal, da je sodnijski jezik v Dalmaciji še vedno italijanski, in da naj zaradi tega minister zaukaže rabo srbsko-hrvatskega jezika, čigar pravice minister sam priznava. Tudi je izrekel željo, da bi se zaradi hitrejše dovršitve zemljiščnih knjig pomnožilo število avskultantov.

Dr. Rechbauer je zagovarjal prejšnji državni zbor, ki je veliko imenitnih in jako obširnih predlogov dovršil. Ako sedanjí zbor nič ne stori, so tega krivi le jezikovni prepiri.

Stourzh je priporočal povikšanje pokojnin in miloščin uradniških vdov in sirot, dr. Weitlof pa je govoril o mestnih volitvah Dunajskih.

Zadnji govornik bil je včeraj grof Margheri, ki je priporočal dolensko železnico. Ako se Rud. železnica podaljša iz Ljubljane čez Novomesto do Karlovca in zveže z bosenskiimi železnicami, ter čez Mitrovico in Novipazar potegne do Soluna, bode imela ves promet med izhodom in zahodom in toliko dohodkov, da ne bo potrebovala več državne podpore, ki znaša sedaj skoro 6 milijonov gold. na leto. Govornik sodi, da ima prisvojitev Bosne le pomen, ako vlada misli na železnično zvezo s Solunom; ako pa nima tega namena, bi bilo bolje Bosno prepustiti Madjarom, in vojake poklicati domu,

ter jih vkvartirati po mestih, kjer zelo pogrešajo vojaške posadke. Dalje povdarja, da je ta črta važna tudi zaradi zveze z dalmatinskimi železnicami, ki brez te zveze nimajo nobenega pravega pomena. Dolensko železnica bi naši obrtniji odprla pot v Bosno in Hercegovino, ter bi vinorejcem dala priliko svoje vino bolje prodajati. Iz dolenskih gozdov bi se lahko med svet spravil les, ki sedaj tam gnije, odprle bi se premogove jame, ki sedaj nimajo nobene cene, pa tudi za poljske pridelke in fužine bi se s to železnico jako dosti pridobilo, in tuji gostje bi lahko zahajali v toplice, katerih je več na Dolenskem. To bi povzdignilo blagostanje naših ljudi, in davkarskega eksekutorja ne bi bilo več videti. Govornik omenja še važnosti te železnice v vojaškem oziru in izreka upanje, da se Madjari ne bodo upirali tej železnici, ker se njim na korist dovolila predarelska železnice. Konečno priporoča resolucijo, v kateri se vladi priporoča, naj se po vsaki ceni prizadeva izdelati železnico iz Ljubljane do Karlovca. Ta resolucija se je izročila budgetnemu odseku, ki jo bode pretresal in v eni prihodnjih sej o njej poročal. Dolensko železnico se bode pa tudi obravnavala v železničnem odseku, ki ima poročati o dotičnih peticijah.

Kupčijski minister se za železnico jako zanima in se strinja z nasvetovano resolucijo, ki mu bo dala priliko v tej zadevi kaj storiti. Največ zaprek dela denarni minister, ki vedno toži, da ni denarjev. Pa menda se bode vsaj enkrat tudi za našo deželo našla svota, ki se bode potrebovala za dolensko železnico.

O drugih obravnavah še omenjam, da se je podpora za levovsko-černoziško železnico po nasvetu poročevalca Hausnerja znižala na 400.000 gold., ker se je pokazalo, da dohodki te železnice rastejo, in da ne potrebuje več toliko podpore, kolikor je bilo nastavljen. Vsa državna potrebščina za 1884 toraj znaša 514,919.373 gold., dohodkov je proračunjenih 474,555.699 goldinarjev, tedaj bode primanjkovalo 40,363.674 gold.

Poslanec Zeithammer je nasvetoval, da naj se proračun precej potrdi tudi v tretjem branju, da ne

LISTEK.

Sanje.

Sanje — čudna prikazen. Koliko ljudi veruje le tisto, kar se dá prijeti in ima v očeh kaj veljave, sanj pa ni še nihče videl, nikdo še ne tipal, pa jih vendar živa duša ne taji. Sanje so izjema, ki je znana vsem. Nedolžno dete prebudivši se v zibeli poželjivo stega svoje nedolžne ročice po rudečih jabelkih, ktera je malo poprej videlo v sanjah. Odrasli deček in deklica pripovedujeta čez dan zlati materi o lepo rejenih konjih in krasnih oblačilih, o kojih se jima je ponoči sanjalo. Skrbna žena toži zjutraj svojemu možu, koliko je trpela v sanjah, ko jej je v naročji umiral najljubši sinček, mož pa jo tolaži, češ: hudo je bilo, ali meni se ni godilo nič bolje — hiša je gorela in v njej so bili vsi otroci. Sivega starčka zamičejo sanje pogosto v mlada leta in onemogla babica sanjari čestokrat, da brzonoga skače po pisanih livadah za krotko živinico. Vsacemu človeku se večkrat ali manjkraj sanja. Razložek je

le ta, da se temu pritakne raje kaj veselega, kaj dobrega, onemu pa kaj neprijetnega, slabega — kakoršno opravilo ima navadno po dnevi. Pa ne mislite, da vam bom zdaj-le opisoval sanje ali pripovedoval, kaj sodijo o njih učenjaki. Tudi se nisem namenil kazati, kako vplivajo na človeka ali pričati, da sanje spravljajo mnogokrat na dan največje skrivnosti in tajnosti. Še manj pa mi je namen razlagati sanje kakor jih znajo babjeverne žene, ki vsako jutro še na tešče sestavljajo po sanjah številke za požrešno loterijo. Ko bi vam podal kaj tacega, vem, da bi na vse grlo zavpili nad menoj z Jožefovimi brati: pogledjte sanjalec gre, pojdite ubijmo ga! Da se obvarujem take nesreče, hočem le povedati, kaj se mi je tisto noč pred sv. Gregorjem sanjalo. Meni se zdi važno — poslušajte!

Sam sem bil. Prišel sem s širocega, rodovitnega pa tu in tam še neobdelanega polja domov ravno pred skedenj. Vrata so bila odprta. Na podu je nekaj zašumelo, kakor bi kdo vrgel pest peska v steno. Pogledam — kdo je bil? Moj prijatelj Ciril. Vejal je neko žito in sam saboj se je menil kakor bi z nečim ne bil zadovoljen. Ali takoj me je zapazil in me veselo pozdravil: „O Gregor, kaj

si ti? Bog te sprejmi! Kakor nalašč si prišel, se bova vsaj o tem le zrnji kaj pomenila. Le gor pojdi! Semensko žito premečem po podu. Poprej ga nisem utegnil zvežati ali prav za prav ga nisem hotel. Zdaj je pa že sv. Gregor tu, ki prinaša kmetom spomlad. Treba bo misliti kaj na setev.“

„Bog daj srečo — sem mu odgovoril. Kakovo seme je to?“

„I tako-le. Lansko leto so naznanjali časniki neko novo seme od nekod daleč, tam od Kandije ali kako se že pravi tistemu kraju, ter so trdili, da se naši zemlji dobro prilaga. Ker veš, da nisem sovražnik napredku, sem dejal: Ciril poskusi — in pisal sem v tisto semenišče, kterege vodja ima tako ime, kakor prvi ali zadnji košček ali kos pri hlebu kruha. Kmalu so mi poslali nekaj blaga. Da bi se videlo bolj pošteno, bilo je še neomlačeno v slami. Dobil sem onih le pet snopov tam pri steni in pa to-le žitice, ki sem je že otepel in je zdaj vejam. Pogledaj to zrnje, ali bo kaj plenjalo?“

„Čakaj no! Ono snopje ali prav za prav klasje se mi zdi pa že nekako znano. Se ve da je znano, moj stari oče so prav tako pšenico sejali. Leta 1830 palo je bilo prvo zrnjice te vrste na naše zemljišče

bode treba večerne seje. Za predlog, da naj se obravnava reč, ki ni na dnevnem redu, treba je pa dveh tretjin glasov navzočih poslancev. Liberalci so bili predsedniku prej obljubili, da ne bodo nasprotovali takemu predlogu, in da bodo šli pri glasovanju iz zbornice. Ko je pa prišel Zeithammerjev nasvet na glasovanje, ostali so vsi v dvorani in so nasproti glasovali; nekteri, ki so bili zunaj na mostovžih, so pa še očitno hiteli z zbornico, da so glasovali nasprotno. Predlog Zeithammerjev vsled tega ni zadobil dveh tretjin glasov, ker je bilo zanj 152 poslancev, zoper pa 94 in je desnici manjkalo 12 glasov, zato pa je moral g. predsednik zvečer ob polu sedmih napovedati še eno sejo, da se državni proračun potrdi v tretjem branji. Levičarji so si mislili, da naj desnica zvečer le še sedi, ker so ji večerne seje tolikanj dopadale. Zanje večerna seja ni bila nadležna, ker so vedeli, da jim ni treba priti k tej seji in so že takrat, ko so glasovali zoper Zeithammerjev predlog, vedeli, da jih zvečer ne bo v zbornico, ampak bodo šli lahko po svojih potih. Res jih je bila prišla k večerni seji le peščica, da bi se ne reklo, da so samo iz nagajivosti in kljubovanja nasprotovali Zeithammerjevemu predlogu in da je bil državni proračun sprejet soglasno. Večerna seja trpela je le nekoliko minut in ko je gosp. predsednik proglasil, da je proračun sprejet v tretjem branji, sklenil je zborovanje ter prihodnjo sejo napovedal za soboto 29. t. m. Kakor lani, potrebovalo se je za državni proračun tudi letos vsega skupaj devetnajst sej.

Obravnave zborove pred velikonočjo.

Zadnja seja pred velikonočjo ima biti 3. aprila, prva po velikonoči pa 24. aprila. Na dnevnem redu sobotne seje je poročilo o računskem sklepu l. 1878; vravnava najvišjega računskega urada, in peticije, med njimi bode prišla morda na vrsto tudi peticija za dolensko železnico, o kateri bo poročal gospod Obreza. Druga seja bo v torek 1. aprila, in se bo pričela obravnava o novi zganjarski postavi. Ta postava je dogovorjena med našo in ogersko vlado, ter je od ogerske poslaniške zbornice že rešena; zato vlada želi, da jo tudi naš zbor nemudoma vzame v pretres, da se bo mogla potem predložiti še ogerski gospodski zbornici, oziroma zbornici poslancev, ako bodo pri nas sprejete kake bistvene premembe. Ta postava je precej obširna, zato pač drugih reči ne bo mogoče več obravnavati.

Predlog o duhovenski kongrui

obranaval se bo še le po velikonoči. Včeraj se je v Hohenwartovem klubu pretresala ta postava; Dalmatinci so pri tej priliki povdarjali, da bodo za Dalmacijo priporočali enake plače kakor za Galicijo, ker ne gre, da bi bili dalmatinski duhovniki slabeje plačani kakor drugi. Tudi so omenjali žalostnega stanja razkolniških duhovnov, ki v največji revščini živé s svojo družino in dostikrat še obleke nimajo, da bi se smeli prikazati pred škofom. Prav bi bilo tudi tem zboljšati plače, in vladi v posebni resoluciji to priporočati. — Dr. Vitezič je omenjal, da se bo moralo nekaj storiti tudi za stolne kapiteljne v Istri in Dalmaciji, ki bodo sedaj slabeje plače imeli kakor župniki, in g. Klun je povdarjal, da bode treba vrediti tudi plače bogoslovnih profesorjev. Baron Giovanelli je omenjal, da sedaj gre samo za vravnavo plač katoliških duhovnih pastirjev, in da ne bi

in potem zapored še tri leta. Izprva je dobro rastlo, potlej se je jelo pa nekaj kujati. Zadnja kal pokazala se je bila l. 1848, ktero so burni valovi tedanjega časa pogoltnili. Pripoznati moram, da je bila vpeljava tega semena našemu polju velike pomembe. Jako jako je bila pospešila občni napredek. Zdaj pa se ve da nima več tako splošnje važnosti. Vzbuja pa v nas to seme radi svoje starosti nekako častitljivost in radi tega je prav, da se ohrani. Starost je treba spoštovati. — Kaj je pa tistole pri prvem snopu? Tako je kakor kako preveslo. Ne, nekaj drugega mora biti.“

„Tej stvarici se pravi uvod, ker te uvaja v snopje.“

„Uvod? Ti revež ti! Naše ljudi hoče uvajati, ki lepo govore, on pa tako neznansko čudno golči. Ne vem, če bo kaj opravil. Vsaj vsi ga ne bodo umeli, ker se mu jezik tako zapleta in v škodo uhaja. No, pa pustiva ga, naj sam nosi križ, ki si ga je nakopal na glavo s tem poslom.“

(Dalje prih.)

bilo koristno, ako bi se pri tej priliki tirjalo še kaj drugega. Prišla bo prilika, ko se bo moglo za omejenje kaj storiti in vravnava njihovih dohodkov zahtevati, sedaj pa naj se ne nasvetuje nobena resolucija, ker bi sicer morda še nasvetovana postava o duhovenski kongrui, ki vladi ni prav po volji, padla pod klop. Enake misli so bili tudi nekteri drugi poslanci, ki so bili v tej zadevi z vlado v dotiki, in in zato se še ni sklenilo, kaj se ima za druge storiti, na ktere se predložena postava ne obrača. Reč bode prej pretresal odsek naših petnajsterih, in potem se bo še le videlo, kako in kaj.

Govor poslanca dr. Viteziča v državnem zboru 14. marca o žalostnem položaji isterskem.

(Konec.)

Okrajni šolski svet Malološinski je poslal v Vrbnik na otoku Veglia, kjer je na ondašnji deški ljudski šoli zbolel podučitelj, za suplenta učiteljico, ki je za narodne šole laške izprašana in ktera iz hrvaščine niti izpita ni delala. Okrajni šolski svet tega ni naredil iz potrebe, kajti dve jako spretni moči prosili ste za dotično mesto, temveč iz gole nagajivosti.

Primerno se mi zdi še omeniti počestnih izgredov, ki so se lansko leto 21. avgusta v Poreči godili, ko je deželno-zborska večina zbornico zapustila, ker se je hrvaški poslanec predrznil v svojem maternem jeziku govoriti, v jeziku, ki ga govori večina prebivalstva. Ko so se hrvaški poslanci po dokončani seji domu povrnili, sprejeti so bili zunaj s sikanjem, ter z žvižganjem in truščem do stanovanj spremljani. Ko se je to godilo, ni bilo nikogar videti ne od orožništva ne od mestnega redarstva. Vladni zastopnik v deželnem zboru, ki je ob enem okrajni glavar, je videl in slišal, kako so ljudje divjali in sikali pred zbornico, toda čisto nič ni storil, da bi bil poslance pred pouličniki branil. Namesto, da bi se bil temu uprl, kar se je v zbornici zgodilo in bi bil z vso odločnostjo zahteval, da se izvršuje postava, je pa še postopanje teh ljudi odobravalo, ker je proti poslancu, ki je hrvaški govoriti hotel, z ramami mignil rekoč, da bi bil moral govornik že naprej vedeti, kaj se bo zgodilo, da bodo namreč gospodje zbornico zapustili, ker niso zmožni jezika, v katerem je on govoriti hotel.

Najpoprej moram omeniti, da to ni res, kajti večina teh poslancev so odvetniki in velikoposestniki, ki so z narodom v večni dotiki; ker je pa večina naroda slovanska, morajo tudi ti gospodje slovansko umeti. Toda neoziraje se na to, vprašam, gospôda moja, ali je tolažba, ki jo je vlada hudo žaljenim slovanskim zastopnikom dala, ali je tako postopanje takega značaja, da bi bili slovanski poslanci pogum imeli še v Poreči ostati, kjer bi bili opravljali svojo dolžnost slovanskih poslancev. To, gospôda moja, nikakor ni bilo mogoče; ponoči, v temi morali so pobegniti domu, ako se niso hoteli še večjemu zasramovanju razpostaviti. (Čujte! čujte! na desni.) Jaz mislim, gospôda moja, da je vendar-le potrebno vprašanje premotriti pod takimi okoliščinami, ali je li mesto še sposobno za sedež deželnega zbora, ako ima tako malo pojma o ustavnih maksimah in o dostojanstvu in nedotakljivosti narodnih zastopnikov. (Res je tako! na desni.)

Na vsak način usojam si pa staviti vprašanje do visoke vlade, ali so se klicali na odgovor tisti javni organi v Poreči, katerim je skrb za javni red in mir izročena, zakaj so opustili branitev slovanskih deželnih poslancev pred zasramovanjem na 21. avgusta lanskega leta in če se je kaj ukrenilo, da bodo v bodočnosti isterski deželni poslanci zamogli svoje mandate neomejeno izvrševati, kakor se to v ustavni državi spodobi.

Gospôda moja, še enega slučaja bi rad omenil, slučaja tikajočega se moje osebe. Cesarski namestnik Tržaški sumničil me je brez vzroka le na podlagi neresničnih podatkov in predpostavljena oblastnija grajala me je zaradi tega. Ker se pa nadjam v tem oziru spodobnega mi uradnega zadostovanja, se sedaj ne bom dalje v to reč spuščal.

Pa ne le v nravnem, gospôda moja, tudi v gmotnem in kulturnem oziru smo primorski Slovani mnogo na slabejem mimo Lahov. Da Vam to dokažem, lahko bi marsikaj navedel; opustim pa to iz vzroka, ker sem Vašo potrpežljivost že tako predolgo mučil. Le na kratko (veselost) hočem še

omeniti, da dežela od dne do dne ubožneja postaja, kar je čisto naravna posledica take politike. Preobilo izselovanje že tako redkega prebivalstva dokazuje nam, da so odnošaji pri nas že res neznosni. Še te dni brali smo po časnikih, da je nek beg v Bosni dvanajstero isterskih družin naselil, in da se misli mnogo družin kolonistov iz Istre v Bosni naseliti. Sedaj pa vprašam, ali zamorejo take razmere še dolgo trajati?

Obračam se h koncu. Nemška stranka na vse grlo kriči: Nemci v Avstriji zahtevajo, da Avstrija nemška ostane; vpeljimo nemščino v šole, odločimo ji, kjerkoli je le mogoče, prednost, dopisujemo nemški občinam in potem bomo že dospeli do smotra! Če tudi je sedaj ta stranka v manjšini, se vendar saj na Primorji vse po njeni volji godi. Ministerstvo ji dovoljuje, da počenja, kar hoče. Sedaj pa vprašam, kakošen uspeh pa je ta stranka s svojimi nazori dosegla? Uspeh je na Primorji in po Istri in sicer polahovanje ali vsaj zdatna pomnožitev laškega življa, in na tak način se bo to zgodilo, kar Bonghi in drugovi njegovi zahtevajo. Statistični podatki, ktere sem navajal, dokazujejo nam to najbolj jasno. Recimo pa, da bi se nemški stranki res posrečilo Primorje ponemčiti, kar je pa naravnost nemogoče, kajti skušnje so nas učile, da se ji to kljub vsemu naporu ni posrečilo, temveč je ravno nasprotno dosegla; recimo pa, da bi se ji ponemčevanje obneslo, ali je to, vprašam vas, v interesu Avstrije, da ondi nastane tak položaj? V tem smislu je jako podučljivo neko pismo ogerskega domoljuba pisatelju knjige, iz ktere sem Vam že zadosti navajal (veselost). Tisto pismo stoji tiskano na straneh od 189 do 201 te knjige v laškem jeziku. Ogerski državnik, ki ob enem zagovarja združitev podonavskih pokrajin v eno celoto, Lahom očita, da želé razpad Avstrije, ter jim kaže posledice, ktere bi iz tega na Laškem nastale.

Med drugim jim pravi, da bi bili Lah pač priprosti ljudje, ako bi verjeli, da si Nemci res ne želé Adrije; da bi jih o nasprotnem prepričal, navaja Fambriju pismo vplivnega nemškega državnika, ki ga je poslednji iz Berolina njemu (Ogru) pisal. Fambriju se je to pisanje tako imenitno zdelo, da ga je na dveh krajih svoje knjige natisniti dal. Celega pisma vam pač ne smem prebrati, ker se mi zdi, da bi pri sedanjih političnih razmerah preveč trušča napravilo.

Berolinski državnik piše (bere): „Naše oči obrnjene so na Trst in gospodje iz Italije „irredente“ (nerešene Italije) bodo ondi z nami opraviti imeli, kajti mi imamo za njihove zobe mnogo trši kosti. (Čujte! na desni.) Ako nam politična naša previdnost veleva za sedaj to misel pod obzorjem prikrivati, ali jo vsaj v megli prikriva, bodite prepričani, da jo Vam pri prvi ugodni priložnosti pokažemo v najlepši svitlobi.“ Gospôda moja, kar sem izpustil, je še mnogo krepkeje. (Čujte! na desni.)

Gospodje ponemčevalci, naj bi se vendar le nekoliko premislili, ako imajo le še kaj srca za Avstrijo. Dobro naj si zapomnijo misli, ki so v tem pismu izražene.

Ozirajoč se na rečeno, je moja misel ta, da za Avstrijo le ona politika plodna biti zamore, ktera bo za svojo nalogo smatrala spravo med narodi na podlagi enakopravnosti napraviti (dobro! na desni); ker pa politika, ktera se sedaj na Primorji uganja, nima tega stališča, ker si ondi na vsak mogoč način prizadevajo slovanski živelj zatreti in vničiti, meni, kakor Avstrijancu in Slovanu pač nikakor ni mogoče te politike odobravati, temveč pa si smatram za sveto svojo nalogo, da jo moram na vsak postaven način pobijati.

Le še dve besedici v lastno opravičenje. Meni sovražna stranka skušala me je pri mojih laških deželnih osumničiti podtikajoč mi zlobnost, da pri vsaki priliki v tej visoki hiši poskušam sovraštvu do laškega prebivalstva in proti laški narodnosti raztrositi.

Celo zbornico pozivam za pričo, če mi je kedaj prišla le ena sovražna beseda proti onemu prebivalstvu čez ustnice. (Klic! na desni: Nikdar!)

Vedno sem smatral za svojo dolžnost pravice slovanskega naroda, h kateremu se tudi jaz z največjo častjo prištevam, proti posilstvu braniti, naj pride od koder že hoče ali iz nemške ali iz laške strani, in naj bo to tukaj v tej visoki zbornici, ali pa kje drugje. Vsako raznarodjenje svojih rojakov sem perhorešciral in zaradi tega se nisem nič manj proti polahovanju, kakor proti ponemčevanju zabranil.

Zvest načelu „unicuique suum“ (vsakteremu

svoje) se nisem nikdar pravnega področja drugih dotikal in tako sklenem. (Odobranje in plosk na desni.)

Mestni odbor Ljubljanski pa c. kr. deželna vlada.

(Dalje.)

Rekel sem, da tržni red za živinske sejme spadajo v delokrog politične deželne oblasti, in da imajo po zgorej navedeni postavi mestni odbori samo pravico izražati svoje misli, na ktere pa deželna vlada ali ministerstvo ni vezano. Tudi tržni red za živinski sejem Ljubljanski bi bila deželna vlada lahko sama sestavila, in gotovo bi bila v tem slučaju skrbela tudi za prestavo njegovo v drugi deželni jezik. Po postavi bi bila pa morala prej mestno zastopništvo vprašati za njegovo mnenje. Mestni odbor ali mestni magistrat bi bil zadostil postavni dolžnosti, ako bi bil vladi na dotični poziv odgovoril, da je njena dolžnost sestaviti novi tržni red, ter ji le svoje misli o njem razodel, in nihče bi mu ne bil mogel oponašati ali očitati, ako bi bilo njegovo dotično pismo do slavne vlade sestavljeno samo v slovenskem jeziku. Toda tudi mestni odbor bi se v tem slučaju ne bil smel pritoževati, ako bi bila vlada sestavila tržni red, ki njegovim željam in zahtevam ne bi bil ugajal.

Zato je šel mestni zbor Ljubljanski dalje, ter je sam sestavil tržni red, ki ga ima po postavi samo deželna oblast pravico določevati. Ako mu je vlada dovolila, da si je naredil tržni red, kakor mu je vgaljal, pokazala je v tem le svojo naklonjenost do mestnega zastopa in svojo željo, po vsem vstrezati potrebam Ljubljanskega mesta. Ker mora biti pa tržni red kot dodatek k postavi razglašen v obeh jezicih, je pač umevno, da je vlada od mestnega zbora, ki je izdelal slovenski izvirnik, zahtevala nemško prestavo. Vlada bi bila pač res sama lahko preskrbelala nemško prestavo, kakor bi bila tudi sama lahko izdelala celi tržni red; toda ako je mestni zbor občini Ljubljanski na korist prevzel sestavo tržnega reda, se pač ne bi bil smel braniti ravno tej občini na korist narediti nemške prestave. Ker ako bi bila od vlade preskrbljena prestava slaba, bi bila škoda zadevala le mesto. Da so pa prestave lahko slabe, spričuje odsekovo poročilo samo, ktero priznava, da je bil od mestnega magistrata preskrbljeni nemški prevod jako pomanjkljiv, in da mnogokrat ni verno izražal določka izvirnika. Kaj bi bili gospodje rekli, ko bi bila politična oblast naredila tako ali še slabše prestavo, in bi se bile po njej ravnale njene naredbe in razsodbe? Ali bi ne bilo to nevarno vir pogostih preprirov? Le mestu na korist je bila toraj zahteva vladina, da naj mestni zbor, ki je naredil in potrdil izvirnik slovenski, napravi in potrdi tudi nemško prestavo, ker je sploh znano, da on, ki dela izvirnik, najbolje vé, kaj pomenja, in kako bi se to natančno izrazilo v kakem drugem jeziku.

Da odgovorimo na stavljeno vprašanje, rečemo: Mestni zbor sicer ni bil zavezan narediti prestave tržnega reda, ker sploh ni imel nobene dolžnosti pa tudi ne nobene pravice delati tržnega reda. Ako je pa sam sebi na korist prevzel nalogo namesto politične deželne oblasti sestaviti tržni red za živinske sejme Ljubljanske, prevzel je ob enem nekako dolžnost, ga sestaviti tako, kakor biga morala sestaviti politična oblast. Čast in dostojnost mestnega zbora, ob enem pa tudi korist mestne občine Ljubljanske je toraj zahtevala, da v formalnem oziru vstreže želji in zahtevi tiste oblasti, ki je bila v materialnem oziru proti njemu tolikanj prijazna in postrežljiva. (Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. marca.

Notranje dežele.

Kakor se bodo naši čitatelji še spominjali, pozival je poslanec Raič vlado, naj napravi na Graški univerzi zopet tiste tri stolice za slovenska predavanja, ki so bile ondi že pred 30 leti in ktere so potem odpravili. Koj na to zagnali so li-

beralni nemški listi grozen krik, da se to ne sme nikdar zgoditi, in posebno se je „Grazer Tagespost“ vsajala, da Graško vseučilišče nikakor ni pribežališče, kjer bi se zanemarjeni jeziki vzgojevali. „Slovenci naj tako dolgo počakajo, da se jim jezik uglaadi, potem naj si pa le svoje vseučilišče napravijo, pri nas (v Gradcu) ga pa ne bodo.“ Tako se bere v „Tagespostu“ in ona je liberalna (?) ako se pristranost s svobodnjaškim plaščem sme ogrinjati. Vse drugačna je pa beseda konservativnih listov. Tako piše med drugimi „Grazer Volksblatt“: „Kar se tiče ustanove treh slovenskih stolic na tukajšnjem vseučilišču, moramo omeniti, da bi Graško univerzo doletela osoda Praškega vseučilišča in s tem bi se razkrojil velike šole prva kal vcepila. Nam kaj tacega ne dela čisto nobenih pregledov in ako bi se na vseučilišču prav po pomenu besede več gledalo, kakor se, bi se ti zavodi prav kmalo dvignili nad prah človeškega prepira. Čim več stolic za razne jezike bi kaka univerza imela, tem več bi se jej pristojal značaj svetovnega zavoda. Popolnoma krivično je pa Slovincem odrekati pravico do lastne stolice, češ, ker nimajo še razvitega jezika. Kako pa je bilo z nemškimi vseučilišči? Največ jih je nastalo tedaj, ko še ni bilo nobenega nemškega književnega jezika, temveč so še sama narečja bila.“

„Polit. Fragmente“ pravijo, da rapidno padanje delnic avstro-ogerskega Lloydja v Trstu ni nič drugega, kakor gola sleparija (Schwindel) od strani opravnega odbora. Drugod in to pri vsakem poštemenem zavodu ali podjetji upravni odbor za to skrbi, da se ne razglase pred časom napačne ali pa nalašč pokažene dividende (dobiček, ki posamični delnici ob letnem obračunu pripade), se je menda Lloyd na ravno nasprotno pot podal in to iz vzroka, da bi večjo državno podporo prisilil, ker se bo sklicaval na jako nizko dividendo, ktero bi letos svojim delničarjem izplačal. Drugi so pa zopet teh misli, da je Lloyd na tem ležeče, da silno visok kurz svojih delnic nekoliko pristrize.

Rovarski nazori polastili so se na Dunaji tudi že navadnega delavca. V Dunajskem predmestju Ottakring delali so vodnjak. Delavci so vodo, ki so jo morali iz zemlje zajemati, kar na ulico zlivali. Nek redarski nadzornik to vidoč, pristopi in ljudi na to opozori, naj ne izlivajo preveč vode na ulico. Sedaj je bil pa ogenj v strehi. Kar zgovorjeni planili so vsi po njem; eden zavihtel je kladvo nad njim, drugi so ga prijeli in hoteli v vodnjak vreči, tretji bi ga bili pa najrajši pobili. Na veliko srečo nadzornikovo prišel je mimo nek gospod, ki je vidoč kaj se godi, takoj v prvo stražnico po redarje hitel, ki so nesrečnega nadzornika z veliko težavo iz rok razsrdjenih delavcev rešili.

V Brnu na Moravskem zborovali so tkalski pomočniki. K temu zboru povabili so med drugimi odličnjaki tudi dr. Hleborada. Predsednik ga naprosi, naj bi govoril, kar je Hleborad tudi storil. Govoril je nemški in česki. Bilo je tudi več socijaldemokratov navzočih, ki so se njegovim nazorom vstavljali; kljubu temu je pa Hleborad vendar le izvanredno dokazal, da je prava preosnova delavskega stanu edino le na podlagi pravega krščanstva, po postavnem potu in v okvirju narodno-političnega programa mogoča.

Na Ogerskem izhaja list „Radical“. Njegov vrednik Albin Scheffler je še le pred osmimi dnevi zapustil državni zapor v Waitzenu in že ga je zopet poklical Budapeštanski preiskovalni sodnik, ker ga sumničijo, da se je vdeležil hudodelstev, katerih sedaj še ne marajo imenovati, in ga je zaradi tega zopet zaprl. Schoffler se je proti temu pritožil.

Na Ogerskem si liberalna Tiszina vlada vse prizadeva, da bi pri bodočih volitvah za državni zbor po svojih nadžupanijah ljudi pritiskala, naj nikari ne poslušajo na opozicijo, ktera se je staroveških in srednjeveških predsodkov poprijela, le da bi se liberalcev in židov znebila. V Hontskem komitatu je ondašnji nadžupan prav po navodu svoje vlade delal, na ljudi pritiskal, kjer in kar se je dalo, in opozicija je propadla. Ker se pa konservativni in sploh drugi vladi nasprotni časniki tako nasilno postopanje grajati jeli, je drugih nadžupanov sram postalo in sedaj se vsi opravičujejo, da niso nobenih naročil od vlade v tem smislu prejeli; pač pa pravijo, da vlada le svojo dolžnost stori, ako se opoziciji po robu postavlja, ktera se je srednjeveških predsodkov gledé vere in običajev polastila, da bi svoj namen dosegla. Naša misel je pa ta, da ondi, kjer veljá žida pregnati ali mu vsaj gospodarstvo v deželi iz rok izpuliti, noben pripomoček in noben predsodek ni prestar in naj bode tudi star kot zemlja, da le ni nenraven in pregrešen.

Vnanje države.

Med Srbijo in Avstrijo nastali so v novjšem času, t. j. od leta 1879 večkrat prepri zaradi državne meje v Drinski dolini. Drina mamreč precej dolgo časa mejí Srbijo in Bosno. Nekaj ur pod Višegradom stopi na mejo, ktere potem nič več ne zapusti do svojega izliva v Savo. Tako se je večkrat primerilo, da je Drina svojo strugo premenila in so vsled tega srbska posestva prišla to stran vode, toraj, ako bi se reke Drine za mejo držali, v Bosno. Dokler so Turki ondi gospodarili, se niso nič za to brigali, kdo da zemljo obdeluje, samo da so denar dobili, pa je bilo vse dobro. Avstrija je pa Srbom prepovedala obdelovanje bosanske zemlje,

če tudi so Srbi dokazali, da je njihova. Da se meja med Bosno in Srbijo ob reki Drini natančno določi, sešla se bo 1. aprila dotična komisija obstoječa iz avstrijskih in srbskih častnikov in uradnikov. Avstrijecem na čelu bo polkovnik Belinek, Srbom pa polkovnik Orešković, ki bo ob enem tudi predsednik zborovanju.

V tajnem konzistoriji, ki so ga sv. oče 24. t. m. v Rimu imeli, imenovali so kardinala Ledochowskega za kamornika v sv. kolegiji, Lisabonskega patrijarha in Neapolitanskega nadškofa pa za kardinale. Govorili so tudi o propandiji ter opomnili, da so vse velevlasti, ktere so na dotično pritožbo sv. stola že odgovorile, priznale, da je spremen propagandinega posestva v vrednostne papirje popolnoma notranja zadeva laškega kraljestva, s ktero se inostranske velesile ne morejo vtikati. Konečno so sv. oče še omenili, kako da je težavno poslovanje, ker so pri Vatikanu in Kvirinalu zastopane velevlasti za jedno v Rimu.

Na Nemškem so vsled odgovora, ki ga je cesar Viljem nedavno dal poklanjajočemu se predsedništvu državnega zbora, da se sam mnogo bolj varnega čuti odkar je vpeljana postava proti socijalistom, tudi najčisteji liberalci sprevidili potrebo, da ako neče obeni blagor propadati, se mora na vsak način dotična postava, s ktero se je socijaldemokratom, ki so na Nemškem po vsem bratje anarhistov, prevratno perje postriglo, podaljšati in je že mnogo liberalnih časnikov v tem smislu pero zastavilo.

Španjski vladi so od zunaj nekje naznanili, da se med vojaki zopet nekaj kuha, in je vsled tega namigljeja vse tiste prijela, o katerih smo že uni dan nekaj omenili. Prijeli so namreč štiri generale, 3 častnike in 23 narednikov (sergeantov) poleg teh pa tudi 7 civilistov. Vsi so bili zatoženi, da so udje nekega prevratnega društva, ktero je Zorrilla pred tremi leti v življenje spravil. Ko so pa hiše in stanovanja preiskali, niso nič posebnega dobili. Vendar se bodo vsi postavili pred vojaško sodnijo, ker so toženi, da so podpirali tajno prevratno družbo. Dvajset sergeantov spodili so iz službe, ker so sumljivi, da so objavili revolucijskim agentom vojaška dopisovanja med vojnim ministerstvom in posameznimi zapovedništvii.

Izvirni dopisi.

S Krke, 23. marca. Lese niso Bog vé kolikošna vas, pa jih je v 17 letih trikrat obiskal hud požar. Prvikrat je gorelo v Malih Lesah, „prošnji teden“ 1. 1867, drugič v Velikih Lesah lansko leto v nedeljo pred sv. Jurjem, zadnjikrat pa v petek jutro ob treh 21. t. m. zopet v Malih Lesah. Vnelo se je na Stepanovem svinjaku, ki je ves pogorel ter je odposlal ogenj še sosedu Mestniku, kateremu je pogorela hiša, hlev in pod. Ta dva gospodarja pogorela sta bila tudi pri prvem požaru 1. 1867. O zadnjem ognji pravijo, da je bil nalašč zatrnjen. Marinški Vehovec, ki je prihitel gasit, srečal je na Bernardovih njivah bradatega tujega človeka. Ko ga ogovori: „Zakaj ne greste k ognju?“ mu zasoli oni odgovor: „Saj sem bil zdaj tam“, potem pa gre svojo pot. Prijeti si ga mož ni upal, ko so ga pa žandarji popražali o njem, jim je povedal, kolikor in kar je videl in slišal v temnem jutru. Da je bilo nalašč zažgano, sklepajo iz tega, ker Stepanka ni imela prešičev in tudi ničesar drugega v svinjaku, da bi morala z lučjo po noči tja hoditi. Potlej pa svinjak ali kakor pri nas pravimo „hlev“, ni bil pri potu, ampak za neko skalo, kamor ni imel noben človek po kaj hoditi. Radi tega je zatrnila najbrž zlobna roka, ki pa zdaj še ni znana.

Bolezen naše doline še zdaj ni zapustila. Ljudje morajo še zmeraj pasti nadležne kozé. Umrlo je za njimi tudi že nekaj odraslih ljudi. Bog daj, da bi se ta nadležni gost kmalu poslovil od nas.

Besede dopisnika iz Brezja pri Šušici v preteklem meseci niso ostale glas vpijočega v puščavi. V mislih mi je cesta od Krške Vasi proti Zagradcu, ktero so v jeseni razširili. Ker je dejal g. dopisnik, da bo posipanje novega dela ceste kmetu nepotrebno breme, naročil je cestni odbor Černetu, ki je razširjal cesto, da naj natolče za 400 gold. kamna, s katerim bodo na jesen kmetje posuli cesto od kraja do kraja. Za enkrat bo to že zaleglo, kaj bo pa potem?

Kdaj bo prišel na vrsto klanec pod kaplanijo na Vidmu? Koliko trpi ondukaj uboga živina! Pa še ravno pred cerkvijo je. Včasi ali prav za prav navadno Fužinarji ravno med službo božjo vozijo železje in les in tako neusmiljeno tepó konje pred kaplanijo in poganjajo in vpijejo, da to vse ljudi v cerkvi moti. Po ravnem bi marsikdo ceste delal in popravljal, ali cesto izpeljavati dobro po klancih in

jo vzdrževati, to je druga. Kedar bo ta klanec zvrnan, bo več koristilo, kakor ko bi od gmajne proti Marinči Vasi trikrat cesto razširili. Ker, ako se cesta razširi, mora biti potem stavben nazdornik, da jo zmerom popravlja, kjer se vdere, sicer ne bo nikoli nič vredna. Ko bi stransko cesto od Grosuplja do Krke kmetje posipali, bi še zdaj ne bila cesti podobna. Ker sta pa nastavljena dva cestarja, je cesta prav lepa. Ali bi ne bilo dobro, ko bi se vsaj začasno področje Krškega cestarja raztegnilo na zadnjič razširjeno cesto? Krški.

Krems ob Donavi, 24. marca. Tudi tukaj živimo že kacic 14 dni res prijeten spomladanski zrak, dasiravno imamo drugo podnebje. Termometer kazal [nam je + 70 R. Ni samo živahno po vinskih gorah, tudi parobrodniki so se začeli pomikati po glavni reki Donavi. Z eno besedo, vse je oživelo in vstalo iz zimskega spanja in se raduje. Naj bi se človek radoval in zraven ne pozabil na znani pregovor: „Za veseljem pride žalost“, kakor nam naslednji primerljivi dokazuje.

Pretečeni petek je bil prav lep dan; sklenili so toraj trije častniki tukajšnjega pešpolka št. 45 s čolnem vesljati po Donavi pri Steinu. Bila je pol sedmih ura, ko dospejo do lesenega mosta in nad mostom poskusijo se prevesljati iz desnega na levo obrežje in pri ti priči zanesejo močni valovi čolnič na povskriž ob stolp mosta s tako močjo, da se na dvoje razcepi. Enemu častniku se je posrečilo se rešiti s tem, da se poprime stolpa in smrtno prestrašen zleze po 19 metrov visokem stolpu na most. Druga dva bojevala sta se z valovi hladne Donave. Na upitje prihitela sta dva možaka s čolničem in rešita enega častnikov, kateri je že kakih 400 korakov plaval; drugoga tovariša ni bilo jima mogoče rešiti, ker zginil jima je le kakih pet korakov pred njima v valovih. Predno se je vdal valovom, zaklical je tovarišu vojaški: „Servus“!

Drugi dan zjutraj pripetila se je druga grozovitost v tamošnji kaznilnici. V delavskem oddelku za kovine, zagnal je jetnik 22letni dečko nadzorniku Griestu, kateri ga je opominjal k delu kladvo v glavo. Griester se omoten zgrudi. Na to prime jetnik za sekuro in mu razkole glavo. Revez živel je še nocoj do 1 popolnoči. Pravijo, da v delavskih sobah pri 20 do 30 jetniških delavcih imajo samo po enega nadzornika.

Tudi pri tem napadu so gledali molče drugi jetniki. Bili so pred ko ne v zvezi s to zverjo. O humanizem, humanizem kako bodeš končal!

J—a.

Domače novice.

(*Ranjki pesnik Koseski*), čegar truplo so danes ob 5. uri popoldne v Trstu izročili hladni zemlji v 85. letu svoje starosti, zapustil je sedmero otrok. Med temi je pet hčera, ki so vse dobro omožene in preskrbljene, in dva sinova Viktor in Viljem.

(*Čudno je bilo*) včeraj popoldne v Ljubljani. Marsikdo bi bil rad zvedel, kdaj bo pogreb pesnika Koseskega, a nikjer ni bilo mogoče tega zvedeti. Nikakor nečemo tukaj našim tržaškim bratom malomarnosti očitati, kajti storili so svojo dolžnost in brzojavnim potom Ljubljanski čitalnici žalostno vest naznanili. Popolnoma umestno pa bilo, ako bi se bila tista brzojavka takoj v Trstu oddala na več adres in to vsaj na vse tukaj izhajajoče slovenske dnevnike, kar bi ne bilo nikakor milijona veljalo, temveč so taki telegrami, ki se glase v enem in tistem kraju na več adres, le nekaj malih krajcarjev dražji.

(*Trgovinska in obrtna zbornica*) ima jutri ob 6. uri zvečer sejo, da si izvoli za leto 1884 predsednika in jegovega namestnika.

(*Gosposko drsališče*) pod Tivoli, kjer so si aristokrati in talmiaristokrati letošnjo zimo toliko prizadeli, da bi si bili napravili lastne zabave, kamor bi plebejem ne bil vhod dovoljen, jeli so sedaj popravljati. Vzrok, da jim je voda sproti vhažala, če tudi se je vedno dotakala, je to, ker so tla ondi preveč luknjicaste ali žilaste in je voda sproti ušla, kolikor se je je nateklo. Sedaj jeli so pa zabijati na južnem obrežji ilast jez v zemljo. V to svrhu skopali so skoraj poldrugi meter globok jarek ob južni strani travnika, v kterega suho ilovico zabijajo. Pri tej priložnosti se je pokazalo, da je zemlja ondi na meter globoko vsa precurljana in s tankimi odvodnicami prevlečena. Tudi na zgornjem koncu travnika, kjer

so potrebno ilovico nakopali, voda sedaj na prekopu po celem površji venkaj curli. Travnik pod drsališčem proti železnici in kolovozni poti na Rožnika je pa tak, kakor močvirje, tako se je napil letošnjo zimo vode. Bomo videli, kako se bo kaj vsled tega s senom obnesel

(*Trgovinska šola in izobraževalni zavod za trgovinske učence*) g. Mahr-a v Ljubljani obhajal bo letošnje poletje svojo petdesetletnico. Mahrov zavod ne izobražuje le domačinov, ki hočejo trgovinsko pot nastopiti, temveč tjakaj zahajajo posebno radi Jugoslovani Hrvatje in Srbi potrebne izobrazbenosti si nabirat. Poleg omenjenih ima pa ta zavod tudi mnogo Lahov in Rumuncev, da včasih se celó kak Rus semkaj oglasi.

(*Uradni list*) prinaša novico, da se bo v Zagrebu na tiho nedeljo posvetila prva luteranska cerkev na hrvaški zemlji. Iz tega namena je Zagreški presbiterij že dotična povabila razposlal. Iz Ljubljane pojde tjakaj pastor g. Knieszner in deputacija tukajšnjega presbiterija.

Razne reči.

— Gosp. Gabrijel Postružnik, vzorni učitelj v Ljutomeru, je, kakor se nam piše, dne 24. marea svojo godovno obhajal to šestdesetkrat. On je najstarejši učitelj v okraji, malo je ljudi po fari, kateri bi ne bili njegovi učenci. Saj pisatelju teh vrstic, ki je enkrat za vselej „pako“ dobil, ni znano, da bi vrli gospod učiteljeval kje drugje, kakor v svojem domačem kraju, kjer je luč belega dneva zagledal l. 1825. V najnovejši dobi, jih je pač že veliko, ki niso bili njegovi učenci. Temu je vzrok to, kjer se je vstanovila lastna dekliška šola, pa tudi učitelji so se včasih poskušali vrstiti, razven tega je občina Cven-Krapje-Mota dobila posebno šolopodružnico, kakoršna je že dolgo tudi v Cezanjevih. Velezaslužnemu tržanu in učitelju smo rednopoloblast dohajali v tretjem razredu; ta je vsaj za čas šolanja dopisnikovega veljal za neko panogo „čistiščiča“, skoz katero je vodila pot v „štrti klas“ in dalje, kamor se je od leta do leta podajalo številno mladenčev, ki sedaj po raznih vetrovih služijo Bogu in cesarju. Bodi še pristavljeno, ka ljudje pravijo, da je gospod učitelj „vsako leto — mlajši“. Tako želimo še za jako dosti let!

— V Gradcu se je vstrelil, ko se je na sprehod peljal, tržaški bankir Jakob Morpurgu, ki je že od meseca decembra lanskega leta ondi živel. Neozdravljiva bolezen gnala ga je menda do obupnega koraka.

— Postaja Göpfritz na Franc-Josipovi železnici je jako nesrečna postaja. Pred nekaj leti skočil je ondi vlak iz tira, pri kateri priliki se je več ljudi pobilo, kajti iztiran vlak prekopicnil se je takoj čez več metrov visok nasip v dolino; sedaj so pa ondi našli v kupeji drugoga razreda nekega zdravnika, dr. Mandlerja po imenu, ki se je na vožnji iz Prage na Dunaj ravno ondi zastropil. Obiskal je svoje sorodnike v Pragi in nazaj grede obšla ga je nesrečna misel zaradi neke neozdravljive bolezni. Pri sebi je imel gotovine za 3000 gld.

— V bolgarskem mestu Ruščuk umrl je nedavno Bolgar Račo Popović, ki je bolgarskemu šolstvu zapustil okroglo svoto poldrugi milijon frankov. Mož je imel glavo na pravem koncu, kajti šola in njena povzdiga je poglavitna reč in glavni zaklad vsakemu narodu. Kdor ima dobro šolo, tega je bodočnost.

Telegrami.

Dunaj, 28. marca. Gosposka zbornica sprejela je po nasvetu Königswarterjevem, ki je povdarjal načelo železničnega podržavljenja in korist sklenjenih pogodb dokazoval, postavo o podržavljenji Franc-Josipove, Rudolfove in Predarlske železnice nespremenjeno. Trgovinski minister je naznanjal, da je vlada gledé tovrnega prometa na progo Wörgl-Innsbruck sklenila pogodbo z južno železnico. Načrt postave o povišanji stavbenih stroškov za arlsko železnico se je tako sprejel nespremenjen.

Rim, 28. marca. Sv. oče so v včerajšnjem konzistoriji prekanonizirali Budějoviškega škofa Schönborna, korarja Schwarza za škofa (in partibus) in pa pomožnega kardinala Schwarzenberga; franciškana Markovića za škofa (in partibus) in ob enem za apostoljskega oskrbnika Banjaluške škofije.

Berolin, 27. marca. Državna podpora za Kölnsko nadškofijo se je od novega leta 1884 zopet zavkazala.

Suakim, 27. marca. Osman Digmanova druhal beži, kjer se Angleži pokažejo. An-

gleški admiral Havett misli, da je vojska za sedaj končana.

Umrli so:

22. marca. Matevž Mlakar, delavec, zdaj kaznjence, 35 let, ulice na Grad št. 12, jetika. — Apolonija Seliškar, delavka v predilnici, 33 let, Poljanska cesta št. 27, vsled krvavenja pljuč pri jetiki. — Marija Muzlovič, hišnega posestnika žena, 37 let, Hradeckijeva vas št. 13, pljučna tuberkuloza.

23. marca. Katra Snaj, gostija, 73 let, Kravja dolina št. 1, vsled oslabljenja.

25. marca. Anton Tome, umirovljeni c. k. okrajni tajnik, 66 let, Slonove ulice št. 9, Srèni kap. — Marija Peterca, delavčeva hči, 61 let, 9 mes., sv. Petra cesta št. 6, Pneumonija dextra.

26. marca. Martin Dolenc, zasebnik, 79 let, Pred Škofjo št. 4, oslabljenje moči. — Johana Selan, hišnega posestnika hči, 8 mes., Hauptmanca št. 7, božjast.

V bolnišnici:

23. marca. Jera Stajner, gostija, 45 let, vsled prsne vode-nice. — Franc Polak, pekar, 21 let, pljučni edem.

26. marca. Marija Polanc, gostija, 70 let, kron. tuberkuloza. Franc Tepina, gostač, 60 let, pljučna tuberkuloza.

Tujci.

26. marca.

Pri **Maliči**: Kriser in Lupini, kupea, z Dunaja. — Janez pl. Osztons, odvetnik, iz Ogerskega. — Mirosl. Weingerl, kupč. potovalec, iz Maribora.

Pri **Slonu**: Alojzij Steiner, kupč. potovalec, z Dunaja. — pl. Marzso, kr. ogerski nadzornik, s hčerjo, iz Budapešte. — Anton Bransky, zemljemerec, s soprogo, iz Budapešte. — Janez Pammer, iz Trsta. — Vinc. Levstik, c. k. šolski nadzornik, z Vrhniko.

Kdo ne ve še najnovejšega?

Vsaka gospodinja potrebuje!

Cepilnika, ki ji mehke in trde drva razcepi brez šundra, hitro in brez težave. Vsak kot mu je prvi, ni ga vgnati, toraj sekire nepotrebne. Velja le 2 gl.

Sušnik, 165 centimetrov na višavo, 35 na širjavo, zložen le 18 centimetrov visok, se posebno priporoča za likaljšča, garderobe, otročje izbe itd. itd. osobito ga hoteli in gostilne niso vstani preplačati zaradi priročnosti. Velja samo 3 gl. 50 kr.

Škarje, s kterimi bi se lahko svet prestrigel, (najbolj zanimiv izum!) služijo najmanje na 14 strani, kakor škarje, ščipač smodek, pila za nohte, ravnilo, izmetalec peres, mera, vijak za plin, škarje-gombovnice, odmašilnik, nož-praskalec, škarje za papir, za žico (drat), za vezenje in nohte striči. Izvanredno elegantne, pripravne in iz najboljšje tvarine. Veljajo le 1 gld. 75 kr. (2)

Točna odpošiljatev (tudi na povzetje). — Pri manjših naročilih prosil se gotovina naprej.

J. Weisz junior, Dunaj, III., Löwengasse 28.

Enkrat se mora vsak prepričati.

Najstareji Dunajski izvoževalni zavod

Ignacija Hercog-a in drugov

na Dunaji, I., Ruprechtsplatz 5,

razpošilja, dokler je še kaj zaloge, proti poštnem povzetju 1485 komadov **Brnskega volnena blaga** za spomlad in poletje in sicer velja blago iz prave ovčje volne za moško obleko obstoječo iz sukne, hlače in oprsnika iz tkane čiste in najfineje volne

le 5 gld. 90 kr., (3)

kar je prej trikrat toliko veljalo.

Vsakdo se lahko prepriča, ako kaj malega naroči, kako cenó in točno in solidno se mu bo postreglo in to v vsakem oziru, kakor prej še nikdar. To blago se dobi v najsolidnejih in najnovejših barvah najboljšje kakovosti sivo, rujavo, modro, olivno in črno, kakor tudi temno-pasasto. Kdor si ga naroči naj nam le barvo naznani. — Ravno tako tudi razpošiljamo

ang. volnate popotne plede (ogrinjalke)

jako dolge in široke v vseh barvah iz prave, čiste volne po 3 gld. 50 kr., dalje:

Perilo za gospode

srajce iz širtinga gladke ali na robce s koljarjem ali brez po 1 gld. 20 kr. — **Srajce iz širtinga** vse četvorno, frane, šivane na kozico najfineje bele ali pisane po 1 gld. 50 kr.

Pisane srajce iz kretona ali oksforda . 1 gl. — kr.

francoske ali oksfordaste . 1 " 80 "

Hlače za gospode, iz velikega platna . — " 75 "

" " " predenega platna . 1 " — "

Srajce za dame iz vel. platna od 60 kr. do 1 " 50 "

" " " šifona z vezanjem . 1 " — "

" " " čisto fine od gl. 1.50 do 5 " — "

" " " iz platna od 2 gl. do . 5 " — "

Hlače " " na robce in z vezanjem od 75 kr. do 3 " — "

Razna otroška obleka od 1 do 12 let od 1 gl. do 5 " — "

Pohišne suknje za gospé . od 2 gl. do 8 " — "

Velika zaloga raznega manufakturnega blaga. Kupovalcem na debelo daje se velik rabat. — Naročila na balo se sprejemajo in so jako po cení.

Vzorov (izglednega blaga) ne pošiljamo nikamor, komur pa bi blago ne vgajalo, ga lahko zamenja.